

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

351-35/22
Београд
ЉС

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 29997 датум 30.11.2022.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ СРБИЈА

ts@transparentnost.org.rs

Поштовани,

У поднеску који сте доставили Заштитнику грађана, обавестили сте овај орган да је Транспарентност Србија 1. 8. 2022. године, на дан конституисања Тринаестог сазива Народне скупштине, упутила Уставном суду Иницијативу за покретање поступка за оцену уставности члана 8, члана 40. став 1. тачка 2) и члана 53. став 1. тачка 9) Закона о Народној скупштини («Сл. гласник РС», број 9/10), као и члана 48. став 1, алинеја 10, члана 95. став 1. алинеја 6. и чл. 194. и 195. Пословника Народне скупштине («Сл. гласник РС», број 20/12 – пречишћен текст), који по вашем мишљењу нису сагласни са Уставом Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06 и 115/21).

Истовремено сте предложили Заштитнику грађана да, у складу са својим уставним и законским овлашћењима, покрене пред Уставним судом поступак за оцену уставности наведених одредаба Закона о Народној скупштини и Пословника Народне скупштине.

Сматрате да је наведеним одредбама Народној скупштини дато овлашћење које Устав Републике Србије не утврђује, а реч је о аутентичном тумачењу закона. По вашем мишљењу, спорне одредбе не постављају препреку да се кроз аутентично тумачење појединим одредбама даје потпуно другачије значење од оригиналног, чиме се може променити изворна воља законодавца који је донео пропис. Такође, наводите да спорне одредбе не пружају адекватне могућности другим државним органима и грађанима да дају своје мишљење о предлогу аутентичног тумачења, које постоје приликом доношења или измене закона. Подношењем Иницијативе, како наводите, желели сте да новоизабраним народним посланицима скренете пажњу да се институт аутентичног тумачења неоправдано често користи у раду Народне скупштине (у периоду од 2013. до 2022. године усвојено је двадесет и једно аутентично тумачење закона).

Након пажљивог разматрања навода вашег поднеска и релевантних прописа, Заштитник грађана није нашао основ за закључак да је институт аутентичног тумачења неадекватно уређен у нашем правном систему, а што се, како наводите, у пракси штетно одражава на владавину права, правну сигурност и у крајњем, на заштиту и унапређење људских и мањинских права. Сходно томе, Заштитник грађана није оценио да постоје очигледни разлози због којих би било оправдано да пред Уставним судом покрене поступак оцене уставности наведених одредаба Закона о Народној скупштини и Пословника Народне скупштине.

Истовремено, напомињемо да уважавамо ваше наводе о могућим злоупотребама института аутентичног тумачења, које могу да доведу до промене, односно изигравања изворне воље законодавца који је одређени пропис донео. Овакве ситуације су заиста могуће, слично као што је могуће и изигравање закона или било ког другог прописа, али оне саме по себи не морају нужно да значе да је институт аутентичног тумачења неадекватно регулисан у нашем правном поретку.

У складу са правном теоријом, тумачење права представља утврђивање тачног-правог значења правних норми, односно утврђивање њиховог правог смисла. У неким случајевима правна норма је јасна, па се до њеног значења долази без тумачења или једноставнијим тумачењем, док у неким случајевима правна норма није јасна, те утврђивање њеног значења захтева сложеније тумачење. Једно од могућих тумачења правне норме је и аутентично или интерпретативно, које врши сам доносилац правног акта.

Строго гледано, аутентично тумачење заправо јесте додатно објашњење доносиоца норме о томе шта је желео да постигне тумаченом нормом. Њиме доносилац норме тумачи и тако појашњава неку већ донету норму, доносећи нову норму.

Аутентично тумачење закона прописано је Законом о Народној скупштини. Према члану 8. став 1, Народна скупштина доноси: закон, буџет, завршни рачун, план развоја, просторни план, пословник, стратегију, декларацију, резолуцију, препоруку, одлуку, закључак и аутентично тумачење закона. Чланом 53. став 1. тачка 9) истог закона, поступак за аутентично тумачење закона прописан је као један од поступака које спроводи Народна скупштина. Такође, истим законом прописано је да народни посланик, у складу са законом и Пословником, има право да предлаже аутентично тумачење закона (члан 40. став 1. тачка 2).

Пословником Народне скупштине разрађене су одредбе Закона о Народној скупштини којима је прописано аутентично тумачење закона. Тако је чланом 194. став 1. прописано да предлог за доношење аутентичног тумачења закона може да поднесе Уставом овлашћени предлагач закона. Чланом 107. Устава Републике Србије утврђено је да право предлагања закона, других прописа и општих аката имају сваки народни посланик; Влада; скупштина аутономне покрајине; најмање 30.000 бирача и Заштитник грађана и Народна банка Србије (из своје надлежности). Такође, према Пословнику Народне скупштине, на поступак за аутентично тумачење сходно се примењују одредбе овог пословника о поступку за доношење закона, ако овим пословником није друкчије одређено (члан 195. Пословника Народне скупштине).

Надамо се да смо успели да вам расветлимо разлоге због којих Заштитник грађана није нашао основ за закључак да је институт аутентичног тумачења неадекватно уређен у нашем правном систему, као ни основ да пред Уставним судом покрене поступак оцене уставности одредаба Закона о Народној скупштини и Пословника Народне скупштине на које сте указали.

С поштовањем,

ПОМОЋНИЦА ГЕНЕРАЛНОГ
СЕКРЕТАРА
Билана Павловић

